

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institutio S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

VII. Instinctu S. Ignatij absolutissimu[m], & quod illa quæ habet propria, & quoad illa quæ non habet ex aliis Ordinibus communia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

nisi Deum, nihil sperantes nisi a Deo, qui mortem pro Christo lucrum putarent, occidi possent, vinci non possent.

Alterum quod esse consequens aiebam ex eo, quod Clericalis ordo sit Societas Iesu, & pro instituti sui ratione, proximorum saluti se totam debeat, alterum, inquam est, non esse propterea mancam, aut re vlla defectam quod minimè iussa sit ab sancto suo fundatore omnia complecti, quæ cæteri Ordines Religiosorum magno suo, & bono, & Ecclesiæ decore profitentur. Extra dubium est rei præstantiam, addendis quæ illi non quadrant, non minus confundi, quam detrahendis quæ ad eam propriè pertinent: quæ porro pertineant, vel ab ea sint aliena, certo aliundè decerni non potest, præterquam ex fine, utpote omnium ad eam spectantium norma & regula. Exemplo sit architectonice quæ nisi, absurdè, quamlibet fabricam quolibet Ordinis non disponet; sua ædibus sacris, sua palatijs, sua est arcibus figura. Quod quidem ædificia sunt, quædam necessariò, natura sua poscunt; fundamenta, muros, & communia omnibus talia: quod autem in vsus extruantur, finèsque diuersos; diuini cultus, habitationis, propugnationis; inter se plurimum differunt. Sic planè Ordines in eo omnes sibi sunt similes, quod vnde vnde si absit, Religiosi rem, & nomen amittant, cuiusmodi est sacra Professio, & obseruatio votorum; cætera inter se sic discrepant ut sunt fines diuersi, quos habent à Deo, & fundatoribus præstitutos, & Ordo ni fallor Melitensium Equitum, Monasticus, & Clericalis, haud magis inter se conueniunt, quàm arx, palatium, & templum. Hic si quis Monachos ex sacris eductos Chartulis in scholas inducat, horas quotidie saltem quinque more nostro docendis pueris duros; aut mittat illos in vltimas Indias ad conuersionem barbarorum; his licet bona sint excellentissimæ caritatis, quis neget tamen præstantissimi Ordinis compositissimam disturbari structuram, auertere illum à familiaritate cum Deo intima quam pro fine habet, contemplationis præsidio quærendam. Nempe quod per se bonum, non statim cuiuslibet idcirco bonum est. Haud prorsus aliter qui Societatem ad chorum, & solitudinem, & similia compelli voluerit, eam susdèque euertit. Quod adeo certum est ut religiosos videamus qui vel Pontificis, vel prælatorum suorum assensu, iuuandis animis, vltro suam operam locarunt, iure ab choro, ieiunijs, etiam quandoque ab religioso habitu gestando eximi; ut mirum videri non debeat, Ordinem cui ex instituto, iuuamen incumbit animarum, lege sibi propria id tenere, quod extra morem alijs indulgetur, extra morem dico, haud quidem officij, sed eius Ordinis quem ipsi profitentur. Planè artem regendæ vniuersitatis, scitè intelligens in salutem aliorum natæ, rectorque ac simplici oculo inspectum S. Ignatij Institutum cognoscens, reuerbitur in eius conformatione, sublimitatem mentis ad omnem humanam, & diuinam prudentiam exactæ. Tandem hæretici, quibus pro quinto elemento Societatis odium est, eiusque architecti; in constructione illius

VII.

Instituto S. Ignatij absolutissimè, & quod illa quæ habet propria, & quoad illa quæ non habet ex alijs Ordinibus communia.

illius condemnanda, non satis peritè (dempris aliquibus) maligni esse valuerunt, ne nimium stolidi viderentur, utique gratius habituri, si foret Societas inordinatior, & dissipatior: quanquam arbitrati, ab ea animas, sanandi specie necari, dum eas primum ad Romanam fidem, inde ad servandam Dei legem adducit; Constitutiones Ignatij velut exquisitam symphoniam laudarunt; sed incantamentis verborum aptatam, audientes in monstra totidem mutaturis. Verumenimverò (quod in architectos, & sculptores egregios Michaël Angelus aiebat) qui oculum habet pro circino, & in eo quod cernit opere, artis solertiam percipit, partiumque consensum ex quibus coaluit, de hoc profecto Ignatij opere, seu Dei potius Ignatium agentis, nec sentire aliud, nec loqui poterit, quam quod olim Philippus Sega Cardinalis, *Artem qua id corpus tam pulchrè, tam aptè, tam excellenter coagmentatum est divinam prorsus non humanam fuisse, & eius architectum Ignatium, non tam peritiâ labore partâ, quam lucè, è cælo impertita, illud coagmentasse.*

VIII.

Gregor. 13.
Quacumq; &
Quanto fru-
tuosius.

Ecclesia Ca-
tholica

Et hoc supremi Pontifices facillè aduerterunt, qui ex alta boni publici specula, illuminata diuinitus acie, prospiciunt longius, ut iure debeat ipsorum iudicium tanquam regula sentiendi, in subiectos populos transferre; alioqui sensuros, & affectu magis, quam ex iudicio, & vel admodum parum, vel transuersum à recto visuros. Perspectum itaque Pontificibus fuit Societatis institutum *iuxta divina vocationis dispositionem emanasse.* Atque in eo ita conferendo, ut suum utrumque in scopum, propriæ scilicet, aliorumque sanctitatis pari felicitate contenderet, *spiritum sanctum qui bona memoria Ignatium Loyolam eiusque socios excitauit, media etiam præclara, maximèque opportuna huius sedes ministerio, iis tribuisse, atque confirmasse, &c.* quæ illic enumerat Pontifex. Ex quo deinde velut indubitato principio, hæc regula extitit quam in Societatis causa Gregorio XIV. Spiritus sanctus infudit certissimam, *quoniam, inquit, neque tranquillitati, neque firmitati huiusmodi Ordinum prospectum esse poterit, nisi eorum Instituta firmiter inconcussa seruentur, iisdemque modis feliciter progrediantur, & crescant, quibus à fundatoribus, Domino inspirante, atque hac sancta sede approbante primum fundata sunt.* Et paulò inferiùs, *In regularis disciplina, ac spiritualis perfectionis, non exiguum detrimentum vengeret, si ea quæ à fundatoribus sanctè statuta sunt, atque ab illo vniuerso Ordine sæpius in illius Generalibus Congregationibus recepta, & approbata; & quod præcipuum est, ab hac sancta sede sancita, & confirmata sunt, non solum mutari, sed quocumque prætextu impugnari contingat; &c.* planè ut picturis, non nemo scripsit accidere, quarum si aut ætas, aut casus, colores, aut elegantiam fuscarent, non sunt mutandis lineamentis, figurisque corrigendæ, sed rediuiuis coloribus in pristinam speciem excitandæ, ut suum non modò nomen retineant, verum etiam seipsas. Quod in Societatis quidem rebus quamuis initio, præferret aliquid fortassis probabile, sed eam tandem haud minùs esset deicendum, quam ædificia
motis